

Murska Straža

Glasi obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7. Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za četrta leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni objavi primeren popust.

Kmetsko pismo.

III.

Da si izpopolnimo sliko o danskem združništvu, naj sledi še par odlomkov iz omenjene knjige.

„Vse (to) je v zadrugah. Kmet redi živino doma, jo molze, odpravlja jajca, pošilja svinje zadrugi mesnici in dobi domov denar in posneto mleko. Nič mu ni treba skrbeti za prodajo, če ni v odboru zadruga. Vrednost svojega blaga dobi plačano, njegovi so dobički, ki bi jih drugače jemal posredovalec med njim in odjemalcem. Te zadruga so seveda zvezane v centrale in te s konzumnimi zadrugami daleč na okoli. Kar morajo kupiti danski kmetje, kupujejo zanje zadruga in sicer dobro blago po pravični ceni. Kmeta ne morejo goljufati. Zadruga imajo svoje železniške vozove, svoje ladje, imajo vse priprave za izvažanje. Državne železnice so na Danskem po večjem v službi kmetije, kmet tudi vlada to svojo državo, in kakor se doslej vidi, precej razumno. Vsi imajo dovolj jesti in nosijo glave kvišku. Danska oddaja malo izseljencev Ameriki. Te zadruga producentov (pridelovalcev) in konsumentov (kupcev) so zvezane z hranilnicami. Seveda ni čuda, da imajo hranilnice in ljudske banke velikanske svote denarja v prometu. Te hranilnice zalagajo mlekarne, mesnice in druge gospodarske ustanove. Zadruga pomagajo zadrugam. V 10 letih amortizirajo (izplačajo) zadruga posojeni denar. Vse je v tej deželi v zadrugi. Za otroke so tukaj tudi posebne posojilnice. L. 1847 je bilo na Danskem 35 hranilnic z 19,687.500 mark depotov (vlog), v letih 1898 in 1899 pa 552 hranilnic s 765 milijoni mark depotov. V l. 1882—1898 je bilo ustanovljenih 1013 mlakarn, ki so stale okoli 32 milijonov mark. Ves ta denar so dale hranilnice zadrugarjem proti osebnemu jamstvu. Obrestna mera je bila 4—5%. Vrhu tega posluje nebroy posojilnic po sistemu Raiffeisen, ki oddajajo posojila kmetom na kratko dobo.“

In uspehi te dobre strokovne organizacije?

Splošno blagostanje in zdrava ljudska omika. O tem piše dr. Slanc dalje:

„Visoka šola za kmetijstvo v Kodanju je eden najvažnejših državnih učnih zavodov. Ta zavod je v ozki zvezi s praktičnim kmetom in njegovimi zadrugami. Najbistrejše glave se posvečajo študijam kmetijstva. Česar ni povzročila nobena doba, ne tlačanska, ne kapitalistična, ne država, ne cerkev, to so znale ustvariti zadruga: Omiko kmetskega ljudstva. Strokovno omiko v kmetijstvu podaja na Danskem otroku že ljudska šola, ki uči tudi kmetijstvo poleg navadnih

potrebnih predmetov. Dalje imajo izborne kmetijske šole za odraslo mladino; najboljše moči pa potujejo po vaseh ter učijo kmete strokovnih ved v kurzih in predavanjih. Časopisje je dobro urejeno. Dobro brati in pisati znajo vsi. Kmetijske razstave so vsako leto. Zadruga pošiljajo kmete v razne kraje k razstavam in tudi v šole. Maslo se vedno preizkušava. Najboljše maslo se pohvali v časopisih, enako najboljše krave in seveda njihovi lastniki. Kmet tekmuje s kmetom, zadruga z zadrugo, kdo bo izredil najboljše živino ali pripravil najboljše mleko. Ljudstvo se torej vedno tudi duševno bodri. Imajo pa vrhu tega ljudske visoke šole. Danska je domovina teh šol. (Prej imenovani) škof Grundtwig je njih oče. On si je mislil šolo za vse dansko ljudstvo, visoko šolo, ki jo je hotel videti v kraju, ki je po naravi lep in zgodovinsko znamenit, kjer bi se našlo pravo svojstvo danskega naroda. Grundtwig sicer še ni dosegel tega vzora, ali drugi so po njem snovali na več krajih take visoke šole*). Učenci teh šol so bili v njih le po zimi, po leti pa so bili na deželi v delo. Tako tudi dekleta. Vsakdo je imel pristop, ženske in moški. Kristen Kold je ime, ki bo povsod slovelo, koder bodo take visoke šole razširjene. Na Danskem jih je on organiziral. Te visoke šole so namenjene kmetom, ali v nje prihajajo tudi rokodelci in drugi meščani. Na Danskem je vsakomur treba, da je podučen in orientiran v kmetijstvu. Brez poučenja kmetijskih ved omika ni popolna. Danci ne dvomijo o tem, da so jih na sedanjo visoko stopnjo dvignile te visoke ljudske šole, na katerih poučujejo najboljših teoretiki in praktiki v kmetijstvu in drugi učitelji — znanstveniki o drugih disciplinah človeških nauk. Danci so mnenja: Ves pomen ljudskih visokih šol ne leži toliko v pridobitvi vednosti, ki si jih prisvojijo mlajši in starejši ljudje; te vednosti zamorejo zopet pozabiti; ali učili so se misliti, odpirati oči, učili so se rabiti svoje moči in dejanski zapuščajo te šole povsem drugačni ljudje, nego so stopili vanje: omikani, energični, podjetni.“

*) Doznavamo, da mislijo tudi naši vladni krogi na ustanovitev ljudskih visokih šol po danskem vzoru. Vlada bo poslala prof. Gavriloviča na Dansko, da jih natančneje prouči. Dvomimo, da bo imela vladna akcija kaj uspeha. Visoke ljudske šole mora snovati in vzdrževati ljudstvo samo. Sploh vsa gospodarska preosnova mora izhajati iz ljudstva. Pri nas je to tem potrebnejše, ker imamo precej močno birokracijo (uradništvo). Sicer pa: skrbimo predvsem za zmanjšanje nepismenosti in za dobro kmetijsko združništvo. (Op. ured.)

Iz rdečega carstva.

Malo izvemo o Rusiji. Vesti, ki jih dobivamo preko meje, se slišijo kakor pravljica. Večidel si te vesti nasprotujejo pa si je težko ustvariti vsaj približno sliko o današnjih razmerah v Rusiji. Navadno so vse vesti pobarvane. Če jih pobarvajo komunisti, so polne hvale o moskovski vladi; če pa dobe protiboljševiško barvo, tudi pretiravajo. Enako je z ljudmi, ki prihajajo iz Rusije. Kdor je komunist, bo videl v ruski sovjetski državi izpolnitev tistega, kar sam hoče. Sploh pa uradna in poluradna odposlanstva raznih držav ne morejo izreči splošne sodbe, ker je njihov vpogled v zamotane ruske razmere navadno prepovršen ali pa preveč enostranski. Tako vemo o rdečem carstvu, kakor nazivajo današnjo Rusijo, samo to, kar pripovedujejo pristranske časopisne vesti ali pa po-

samezniki, ki pogosto zapadajo največjim zmotam.

Predvsem slišimo o rdeči armadi. Vrhovni poveljnik te armade je znani Trockij. Mož je desna roka proglavarja sovjetske države Lenina. Ljudje, ki ga poznajo, trde, da je brihtnejši kakor Lenin. Zato mu je poverjena najvažnejša naloga v tej državi: organizacija obrambne moči. Brez rdeče armade bi boljševiški vladi že davno odklenkalo. O številu ruske vojske ni natančnejših poročil. Navadno v tem pretiravajo. Pravijo, da bo okoli 1 milijon vojaštva. Prvi kadri te vojske so bili takozvani teroristični oddelki. V teh so se zbrali razni delomrzneži, ki so se za dobro plačo postavili v službe komunistom. Na ta način se je začelo nasilje, ki se je pod spretnim vodstvom moskovskih samosilnikov razvilo v močno organizacijo, t. j. v armado. Danes je vojaška dolžnost v Rusiji strogo obvezna in disciplina v armadi čisto pruska. Vidimo tedaj, kam

so speljali komunistični sanjači rusko ljudstvo: na mesto miru in svobode, so prinesli smrt vsem onim, ki ne bi hoteli iti za namene Lenina in Trockega v ogenj in smrt...

O rdeči vojski izvemo, da se zbira zdaj na romnnskih mejah, na to na perzijskih in že jutri nas preseneti brzojav iz Varšave, da groze boljševiki z vpadom na Poljsko in odtod v Srednjo Evropo. Vsaka vest vzburi evropsko javnost in s tem je njen namen dosežen. Pozneje se pokaže, da moskovska vlada ne misli na ofenzivo proti Evropi, ampak hoče samo braniti ruske meje. A že čez par dni se razširi vest, da so v tej ali oni državi razkrili komunistične zarotnike, ki so dobivali podporo od moskovske vlade. In ko se začne bližati spomlad — že tri leta zaporedoma — pišejo člankarji v svetovnih listih o boljševiški nevarnosti za Evropo. Rusi baje pripravljajo veliko spomladansko ofenzivo. Rdeča vojska se bo razlila kakor lava iz ognjenika in opustošila pol sveta... Kdor ima nečisto vest, živi v strahu...

Cela vrsta starih carističnih generalov je vihtela svoje kopje nad boljševiškim zmajem, a ta pošast spočela iz nezakonske zveze med evropsko židovskim duhom (Marks) in orijentalno naravo, je zaporedoma požrla vse te Kolčake, Denjikine, Wrangle itd. Včasih poročajo, da v Rusiji „vre“. Ljudstvo je sito boljševizma in se pripravlja na splošen upor. Pozneje se ugotovi, da je to bilo samo krajevno gibanje, ki so ga povzročile usijane glavice. Sovjetski gospodarji so ga kar igraje zatrli: par ljudi so obesili na bližnje drevo. Kaj bo ruski mužik revolucionar? Nikdar ne bo z lastno močjo stresel raz sebe boljševizma, kakor se tudi ni sam otesel carizma. Vedno so to bili izobraženci, ki so videli v ruskem muhiku ono, kar žalostni vitez don Kihot v neki kravji dekli: kraljično Dulcinejo.

Ogromna večina ruskega naroda — milijoni in milijoni ruskih mužikov — žive v popolni brezbriznosti za politična, socialna in kulturna vprašanja. Njih zanima k večjemu samo versko vprašanje in v njem vidijo izhodišče vsega človeškega življenja. V tem oziru je ruski mužik veliko bližji vzhodnim narodom, ki so prav tako brezbrizni za obliko socialnega ali političnega življenja, kakor na pr. globokoumni Indijci, katere obvlada peščica Angležev...

Zato slišimo samo o Leninu, Trockem, Radeku, Zinovjevu in še o par mogotcih v Moskvi in Petrogradu. Ti so rdeče carstvo. Čim dalje gremo od mest v ogromno, neskončno provincijo — bodisi proti Ledenemu morju in sibirskim stepam, bodisi na Kavkaz — tem redkeje vidimo sledi države. Car — Evropejec je pošiljal svoje gubernatorje in oficirje, car — Žid izbira svoje zaupnike.

Nedavno smo čitali, da so imeli v Moskvi zanimiv prepir. Prepirali ste se gospa Trockijeva in gospa Radekova. Šlo je za stanovanje v carskem Kremlju. Gospa Trockijeva je užaljena, ker prebiva v carski palači žena komisarja Radeka. To se sliši tako domače. Nehote se vprašam, ali ni soprogam teh „osvoboditeljev človeštva“ vseeno, kje stanujejo? Soproge poglavarjev rdečega carstva so baje zelo čedna bitja. Nekoč so pestovale deco v umazanih ulicah kakega predmestja, danes spe v carskih sobanah in si natikajo dragulje ruskih princezinj. Spremenila so se pač imena, a vse drugo je ostalo: ostala je sebičnost, silna neenakost; ostale so lepe sobane in mokrotna stanovanja, dragulji in pomanj-

kanje kruha; sovraštvo in ljubezen: kratkotalo, ostal je človek. Na mesto kronanega carja je stopil rdeči car — Žid. Na mesto carske diktature — bojševiška diktatura . . . itd.

Veliki, lepi Petrograd izumira. Milijonsko mesto šteje sedaj 250.000 prebivalcev. Da ohrani vsaj te, je mogočni gospodar Zinovjev izdal naredbo: Kdor hoče zapustiti mesto, mora postaviti na mesto sebe talca. Če se ne vrne, gre talec . . .

Nravnost mladine je globoko padla. Tatvine, vlomi, pretepi in druga podobna dejanja so nekaj vsakdanjega. V višjih razredih je večina dijakov okužena s spolnimi boleznimi. Dekleta prihajajo v šolo v nosečem stanju. Neka petrograjska učiteljica se je glede slednjega obrnila na ženo g. Zinovjeva. Ta ji je odgovorila, da se morajo taki pojavi molče trpeti, ker se z vsakim otrokom rodi nov komunist . . .

Naša državna meja.

Maribor, 30. januarja 1921.

Zadnjič smo poročali, da je razmejivna komisija določila državno mejo do Mure. Proti krivicam, ki so se nanese naši državi pri določitvi severne meje, je protestiral Jugoslov. klub v Beogradu v posebnem pismu, naslovljenem na ministrskega predsednika Pašiča. V tem protestu opozarja zlasti na nenaravno in nezmiselno določbo pri Sv. Duhu, kjer je cerkev pripadla Jugoslaviji, šola pa Avstriji. Že to dokazuje, s kako površnostjo je izvrševala razmejivna komisija svoje delo. Protest zahteva, da vlada zaukaže revizijo teh sklepov.

Vest, da smo izgubili v teh krajih okoli 10.000 Slovencev, je pretriana. Pri Sv. Duhu smo rešili cerkev in slovensko šolo; šulferajnska šola je pripadla Avstriji. V toliko je popraviti trditve interpellantov.

Neodrešena domovina.

Bratje!

6. februarja bo kodificirano rapalsko nasilje. Italija bo tega dne na prazniški način proglasila aneksijo naših krajev, katerih nas je brezvestno oropala v Rapallu.

Na naših jugoslovenskih tleh po Goriškem, v Trstu in Istri, po našem lepem Notranjskem, na solčnih otokih Cresu, Lošnju in Lastovu, kakor tudi v starodavnem Zadru bo vihrala italijanska trikotora! Bratje! Zemlja naših dedov in naših očetov preide s tem dnem ipod nekdanjega avstrijskega avstrijskega jarma v še hujše laško suženjstvo.

Ne motimo se in ne zazibajmo se v sladke upe in v brezskrbne sne o neki dozdevni laški pravičnosti nasproti našemu narodu v teh krajih, o pravičnosti, o kateri sanjarijo nekateri naši nepoboljšljivi večni idealisti, kajti realnost življenja naših zavednih bratov ob Jadranu je kruta, da kruteja biti ne more. Kako naj verujemo sanjam, ko je pa vendar pred kratkem izjavil v Rimu predsednik „Urada za nove pokrajine“, da bodo poskusili na vsak način prisilno raznaroditi naš jugoslovenski živelj? Dejal je to odkrito zastopnikom našega naroda, ki so se prišli pritožiti zoper politična pregajanja Jugoslovenov ob Adriji.

Za nas mora biti 6. februar dan narodne žalosti, ob enem pa dan posvečen neizmerni ljubezni do naših nesrečnih bratov. Na ta dan mora vsak Jugosloven v dejanju pokazati, kako občuti izgubo najzavednejšega dela svojega naroda. Le dejanska podpora bo ona moč, ki bo onemogočila, da Italijani dosežejo svoje namene. Učlanite se v Jugoslovensko Matico, darujte vsi po svojih skromnih močeh svoj prinos za okrepčanje kulturnih stremeljenj naših nesrečnih bratov in olajšali boste gorje, ki ga je zakrivila krivična politika in imperijalistična strast Italijanov. 6. februar naj nebi v vseh nas srd in odpor proti Italiji, a brezmejno ljubezen do naših žrtev ob Adriji. 6. februar naj bo dan narodne žalosti in obenem posvečen naši narodno obrambeni organizaciji. Vsa narodna in kulturna društva pozivamo da sodelujejo. Navodila daje za Štajersko pisarna okrajnega odbora „Narodnega Sveta“ za neodrešeno domovino, Maribor, Sodna ul. 32.

Štajersko zastopstvo Jadranskega Zbora.

Jadranski dan.

Dne 6. februarja kronajo Italijani s slovesno proslavo aneksije svoje nasilje.

Dne 6. februarja bodo vihrajoče laške zastave in zvonovi cerkvá naše Primorce zaman vabili k proslavi, ker če tudi odvisni od novih gospodarjev, bodo imeli naši podjarmljeni rojaki pogum in močatost, da z molkom protestirajo proti nasilju.

S tem pa nam nalagajo oni dolžnost, da je 6. februar tudi za nas pomemben dan. In če smo rodoljubi, če smo borci za svobodo, potem bomo sami spoznali pomen tretjega usodepolnega datuma n sami od sebe storili vse, da postane 6. februar „Jadranski dan Jugoslavije“.

Kakor Vidov dan pri Srbih, tako mora postati Jadranski dan pri nas dan narodne žalosti, pa tudi svete prisega naše neomahljive zvestobe do odtrganih.

Vidov dan je dal Srbom silo, da so zmagovito prenesli stoletja največjo Golgato trpljenja, kar jo pozna zgodovina. Jadranski dan mora dati nam silo, da zmagovito končamo tudi poslednje trpljenje.

Vidov dan je dal Srbom silo, ker je slonel na narodni pesmi, ker ni bilo Srba, ki ne bi tudi v najtežjih prilikah častil ta dan. Jadranski dan mora dati nam enako silo, ker sloni na globoki zavesti nas vseh, ker ne sme biti Jugoslovana, ki ne bi praznoval ta dan.

Zato pripravljajte se na Jadranski dan, zato delajte za njegovo silo, zato ne opustite ničesar, kar mu bo v slavo.

Na zasedenem ozemlju bodo razvite trobojnice proslavljale nasilje, pri nas morajo črne zastave oznanjati bodočo zmago.

Na odtrganem ozemlju se bodo cedile nekončljive fraze in laži o osvoboditvi, pri nas morajo shodi po vsej Jugoslaviji povedati, da je to laž.

Tam preko bodo delili nagrade tistim, ki izdajo nas, pri nas pa zbirajmo za „Jugoslovensko Matico“, da nagradimo one, ki so ostali zvesti nam.

V julijski Benečiji bodo zatrjevali našim, da je vse končano, da je odpor odveč, naša proslava Jadranskega dne pa jim mora reči, da še ni vseh dni konec.

Tako zahteva interes vsega jugoslovenskega naroda, tako mora biti proslavljen „Jadranski dan“.

Samo malo časa nas loči od Jadranskega dne, zato podvizajte svoje delo, zato podesetorite svoje priprave.

Patriotizem zmaguje vedno, s proslavo Jadranskega dne dokažite, če ste patrioti.

Vsi na delo, za slavo „Jadranskega dne“.

Aneksija zasedenega ozemlja preložena. Ob sklepu lista doznavamo, da je aneksija zasedenega ozemlja preložena, vsled česar odpadejo vsi protiukrepi naših društev, ki so bili zamišljeni na dan 6. februarja.

Političen položaj.

Ustavodajna skupščina zopet deluje. Njeno delo obstoja v dolgovoznih in mestoma zelo burnih razpravah o poslovniku, ki kažejo to, kar vemo že davno: da ima vsaka stranka svoje naziranje o državni ustavi in vsak poslanec nekaj več ali manj duhovitih političnih „šlagerjev“. Tekom razprave o prisegi so si razni poslanci luščili očitke v obraz; enkrat je celo prišlo do pretepa. Na to so prisegli vsi razen Radičevcev. Jugoslov. klub, Hrv. zajednica, socialni-demokrati in komunisti so položili prisego za kralja in državno edinstvo. Lahko si mislimo s kakšnimi čustvi so prisegali komunisti. Videti je, da v Beogradu še ni umrl znišel za političen humor. Ta korak pa bo imel dobro posledico, da bodo odslej vse stranke sodelovale pri ustavnem delu. Tako se bo v ustavotvorni skupščini lažje in hitreje dosegla načelna razvrstitev strank okoli vprašanja o centralizmu in samoupravi.

Radić baje hoče v Slovenijo. Po njegovem mnenju se vodi slovenska politika v popolnoma napačni smeri. Obljubil je, da bo pomagal organizirati slovenske kmete na nezmotljivi Radićevi podlagi. G. Radić je kot dijak potoval po Sloveniji in je te dijaške nazore o našem ljudstvu menda še ohranil. Zelo se moti, ako misli, da bi se dali slovenski kmetje napeljati na vrvi in iti s svojimi voditelji čez drn in strn. Za Radićevo otročjo politiko pri nas ni tal. Radić bi si pridobil k večjemu par šnopsarjev, katerim bi nadomestoval Orniga. Znano je, da je Radić pošiljal svoje agente v Gradec, kjer ima zveze z največjimi nasprotniki našega naroda. Če bi šlo po njegovem, bi prodal za vagon vžgalic vse Slovence do Drave. Po

druge pa bi si prišli Nemci, Madžari in Lahi sami!

Medzavezniška konferenca v Parizu se je zedinila glede načina, kako bo Nemčija plačevala vojno odškodnino. V letih 1921 in 1922 mora plačati po dve milijardi mark, potem pa v vsakih treh letih tri oziroma štiri in pet milijard, a v ostalih letih 6 milijard, skupno 226 milijard zlatih mark (v sedanji valuti okrog 2000 milijard). Določile so se tudi odredbe za slučaj, ako Nemčija ne bi zadostila svojim obveznostim. Enake odredbe so sklenili glede razorožitve Nemčije. Do 1. julija t. l. mora Nemčija izpolniti vse pogodbene odredbe, sicer bodo zavezniki zasedli nove pokrajine. Glede avstrijskega vprašanja niso sklenili nič bistveno važnega. Med Lloydom Georgeom in Briandom se je dosegel sporazum, da dobi Avstrija manjše posojilo, ki ji omogoči življenje tja do poletja. Evropski kapitalistični krogi so postali zelo — previdni in ne nalagajo radi svojih milijonov v tako slabo situirane naprave kakor je avstrijska republika. Zato upajo, da se bo za Avstrijo zavzela Amerika in ji dovolila kredit 52 milijonov zlatih dolarjev. V aprilu imajo evropski mogotci novo posvetovanje, ki bo odločilno za usodo Avstrije. Do tistega časa se bo pokazalo, ali bo Amerika dovezetna za take špekulacije v Evropi. S posojilom, katerega je dobila Avstrija, bodo kriti njeni izdatki do konca junija t. l. S tem je nevarnost skorajšnjega bankerota zaenkrat odstranjena. Zanimivo je, da so zavezniki preložili rešitev raznih političnih vprašanj kakor je na pr. turško in grško vprašanje in so se zedinili samo tam, kjer je šlo izključno za gmoten profit t. j. v vprašanju nemške vojne odškodnine. Ostala vprašanja pridejo na dnevni red v naslednji konferenci, ki se vrši v Londonu.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš potuje v Italijo. To pomeni, da hoče Češko-slovaška navezati tesnejše politične in gospodarske vezi s to jadransko državo. V bližnjem času, ko se pri nas vsaj za silo utrdi vlada in ustalijo ustavne borbe, bodo potovali tudi naši ministri v Rim. Tako nam bo „visoka“ politika prinesla dejansko zvezo z Italijo. Vidi se, da stopamo v mirovno razdobje, ker ministri potujejo . . .

Tedenske novice.

Osebna vest. Radgonskim Slovincem dobro znani in povsod priljubljeni bivši poverjenik naše vlade v Radgoni, g. vladni tajnik Ludovik Klobčič je bil imenovan za okrajnega glavarja pri okr. glavarstvu v Ljubljani.

Potrebna prepoved. Že delj časa uganjajo Nemci nasilja nad koroškimi Slovenci. Ne le da so prepovedane slovenske prireditve, ampak je tudi ogrožena osebna svoboda posameznikov. Kdor je Slovenec, ne uživa nikjer zaščite. Iz Koroške so že izgnali celo slovensko čutečih domačinov, zlasti izobražencev. Naša vlada je na vse to molčala, dasiravno bi lahko prisilila dunajsko vlado, naj zaščiti slovensko manjšino. Šele zadnje dni so se v Ljubljani zganili in izdali prepoved nemških zabav in sploh vseh prireditev. Vlada je sklenila tudi druge odredbe, s katerimi hoče vzbuditi potrebno spoštovanje do našega naroda med onimi Nemci, ki uživajo v naših krajih gostoljubnost. Nemški listi bodo seveda vpili o zatiranju nemške kulture, o nasiljih nad Nemci in podobno. Take očitke simemo z mirno vestjo vtakniti v žep. Nemcem se je ponudila prilika, da na koroških Slovencih pokažejo kako daleč priznavajo pravice narodnostne manjšine. Kje je zapisano, da bi morali mi meriti z drugo mero kakor merijo Nemci? Kar je za njih prav, je lahko tudi za nas.

Ministrski predsednik Pašič je težko zbolel. Zdravniki so v resni skrbi za njegovo življenje. Nikola Pašič je že v precej visoki starosti.

„Habsburška propaganda“. Našo notico pod tem naslovom v 3. številki popravljamo v toliko, da tam omenjene šolske čitanke niso

bile uvedene za šolski pouk, temveč so bile v neki knjigarni na prodaj. Višji šolski svet je z posebnim odlokom prepovedal rabo teh čitank v učne namene.

Umor častnika v Dol. Lendavi. V nedeljo dne 23. januarja je šel podporučnik Riedling v spremstvu svojega komandirja kapetana Zajca na lov. Ko sta bila oddaljena kakih 300 korakov eden od drugega, so se oglasili strelj iz lovske puške in na to iz revolverja. Ko je prišel g. kapetan na mesto, kjer se je nahajal podpor. Riedling, ga je našel mrtvega v krvi. O storilcu ni sledi. Splošno sodijo, da ga je ustrelil divji lovec.

Umor v Prekmurju. Dne 2. januarja t. l. se je našlo blizu občine Lipa v gozdiču, ki se nahaja ob poljski poti iz Lipe proti Gančanom truplo neznane umorjene ženske. Truplo je 145 cm dolgo in srednje rejeno. Lasje, ki so spleteni v 4 kitah, so kostanjeve, spredaj nad čelom bolj svetle barve. Oči so sive, oziroma sivkastomodre barve. Roki in nogi sta izredno majhni, vendar je koža na dlaneh nekoliko žuljava in zgubančena. Obraz je enakomeren. Pri truplu sta se našli dve spodnji krili: eno je iz belega domačega platna in 73 cm dolgo; v to je vtkanih od pasu proti robu več rudečih četverkotov v velikosti 5 mm. Krilo je tudi na več mestih zakrpano. Krpe so večinoma iz rudečočrtanega blaga za žimnice. Drugo krilo je iz navadnega belega šifona, 65 cm dolgo. Obe krili sta precej obnošeni. Kdor bi zamogel podati natančnejše podatke v svrhu ugotovitve osebnosti umorjenke, naj to pismo ali osebno javi okrožnemu sodišču v Mariboru.

Vendar enkrat! Deželna vlada je odločila, da se del mesta Radgone, ki je pripadel Jugoslaviji („Spodnji griz“) združi s trgov Gornja Radgona. S tem se je občina Gornja Radgona precej povečala.

Predavanja o Siamu je imel v Ljubljani naš rojak g. inženier Ferdo Lupša. V ljubljanskih trgovskih krogih so razmotrivali o vprašanju trgovskih zvez med nami in veliko siamsko državo.

Nov oddelek finančne straže prične poslovati dne 1. februarja t. l. v Radencih. V službeni okoliš tega oddelka spadajo občine: Boračova, Hrastje-Mota, Kapela, Murski vrh, Zasad, Radenci, Richtarovci, Šratovci in Stanetinci.

Prvi sneg. Iz okolice Vučitrna na Kosovem polju v Južni Srbiji nam poroča naročnik našega lista, da je tam 19. januarja padel prvi sneg. Vreme je bilo poprej lepo in zelo toplo.

Porotno zasedanje v Mariboru se prične 7. marca. Pravijo, da bo eno največjih dosedanjih zasedanj. V delu je že nad 20 slučajev.

Zvišanje telefonskih pristojbin v Avstriji. S 1. februarjem se zopet povišajo v Avstriji telefonske pristojbine z Jugoslavijo. Navaden telefonski pogovor bo veljal 204 avstrijske krone.

Planinski koledar za leto 1921. De se ustreže želji navdušenih planincev izdal se je ta koledar v nadi, da bodo i drugi planinci posegli po njem ter doprinesli svoj malenkostni prispevek za prepotrebno povečanje kože na Korošici. A pridko smo se varali. Število naročnikov ni doseglo niti visokost, da bi bili kriti tiskovni stroški. To je žalostno. Opozarjamo še enkrat na ta koledar ter priporočamo njega naročitev pri založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5, I. nadstr.

Kmečko ženitovanje, s katerim se otvori dne 5. februarja točno ob 20. uri letošnji „Planinski ples“, tvori že sedaj središče živahnega zanimanja in popraševanja. To popolnoma upravičeno. Vsa očetse izvrši strogo po narodnih šegah in običajih in v pristnih narodnih nošah. Povečini nas obiščejo oni fletni Gorenjci, ki so predstavili lani poleti v Ljubljani prestolonasledniku naše kmečko ženitovanje. To bo vesela in razposajena družba! Starešina, njemu ob strani neizogibni jezični mešetar, bujni krog družic in brhko deklet, Gorenjka, ki bo nosilo ženitovanijsko pogačo. Pogača se nalašč za ta večer peče v Škofjiloki. Seveda vlada za ta ples in za nastop po vsi Sloveniji velikansko zanimanje, v Mariboru pa imajo vodstvo in ves aranžma v rokah spretno gospe, ki tvorijo obenem jurijo o pristnosti narodnih noš in sploh za ceremonijel vse prireditve. Kdor se hoče udeležiti ženitovanja, naj se pravočasno zgleda pri g. Ferdo Pinterju, trg., Aleksandrova cesta 32, kjer dobi vsa potrebna pojasnila. Vsem drugim pa kličemo: Na veselo svidenje na „Planinskem plesu“!

Domače vesti.

Gornja Radgona. V nedeljo so vprizorili naši marljivi diletanti tridejanko „Na dan sodbe“. Tudi tokrat se je pokazalo, da se naše ljudstvo s posebnim veseljem udeležuje takih prireditvev. Mnogi so morali izostati, ker niso našli tesno odmerjenega prostora v posojilniški dvorani. Igra je žela popoln uspeh, saj je bilo med igralci in igralkami par nadarjenih in izvežbanih moči. Ljudem je bilo očitno žal razstati se z odrom, tako so se vživelj v ginljivo igro. Le naprej tako!

Gornja Radgona. (Razno.) Dne 31. januarja je umrl v starosti 37 let tukajšnji gostilničar in posestnik Alojz Stradner. Pogreb se je vršil dne 2. februarja na pokopališču Sv. Petra. N. v m. p.! — Trgovec Halbärth na Spodnjem grisu označuje cene v izložbenem oknu v nemščini. S tem hoče povedati, da prodaja blago samo Nemcem. Tudi prav! — Kavarno je otvoril g. Janko Čirič. Preskrbljena je z vsem komfortom.

Ljutomer. (Himen.) Poročil se je tukaj 26. januarja g. Izidor Rajh, sin velepos. na Moti z gdč. Hedv. Peklarjevo, trž. hči. Bilo srečno! Dne 30. januarja se je poročil tukaj gostilničar in posestnik g. Janez Rakovec iz Podgradja z gdč. Franico Babičovo, trž. hči. Obilo blagoslova!

Ljutomer. Vesela družba pri g. Škrajnarju je nabrala za Podporno društvo narodne šole 160 K. Odbor se izkreno zahvaljuje za naklonjeni dar. Živeli prijatelji ubožne šolske mladine. — V Nunski grabi pri Ljutomeru je umrl ugledni posesnik g. J. Kapun, bivši mnogoletni župan in član krajnega šolskega sveta v starosti 69 let. Večni mir dobremu možu!

Gospodarstvo.

Poziv vsem p. n. okrajnim zastopom, občinskimi uradom, kmetijskim podružnicam in drugim stanovskim organizacijam v vinorodnih krajih!

Vinogradniki! Nahajamo se v usodepolnih časih. Trgovska pogajanja z Italijo in drugimi sosednimi vinorodnimi in nevinorodnimi državami so pred durmi. Obstoja velika nevarnost, da se pri teh Italijanom in Madjarom posreči doseči prost uvoz svojih vin v Jugoslavijo, kar bi pomenilo propast našega vinarstva. Da se to ne zgodi in da se izvedejo trgovska pogajanja v naš prid, povzdignite povsod svoj glas, skličite čimpreje protestne shode in zahtevajte od vlade, da ne pripusti pod nebenim pogojem uvoza tujih vin, posebno italijanskega in madžarskega v Jugoslavijo! Ob enem zahtevajte, da se izvozu naših vin v nevinorodne države pri sklepanju trgovinskih pogodb od strani vlade posveča vsa pozornost.

Pridružite se rezolucijam, ki jih je sklenil podpisani odsek v svoji seji dne 11. decembra pr. l. v tej zadevi in ki so bile objavljene v številki 2 z dne 14. januarja t. l. našega lista, stem, da sklenete naslednjo resolucijo in jo vpošljete ali odseku ali naravnost slov. kmetijski družbi v Ljubljano v svrhu predložitve deželni, ozir. centralni vladi.

Resolucija:

„Podpisani vinogradniki zbrani dne..... na protestnem shodu v..... se pridružijo enoglasno resolucijam, ki jih je sklenil vinarski in sadjarski odsek slov. kmetijske družbe v Mariboru, dne 11. decembra 1920, v zadevi sklepanja trgovinskih pogodb z Italijo in drugimi vinorodnimi in nevinorodnimi državami, in zahtevajo striktno izpolnitev tozadevnih zahtev odseka od strani vlade.“

Nadalje pripoznajo zborovalci „Ožji zbor“, ki ga je izvolil imenovani odsek v svrhu, da neprenehoma zasleduje vse faze trgovskih pogajanj in ukrene od slučaja do slučaja primerno, kot svojega zastopnika in zahtevajo od vlade, da predloži in želje istega, kot ob enem zastopnika vseh vinogradnikov Spodnje Štajerske, v polnem obsegu upošteva!“

Vinarski in sadjarski odsek slov. kmetijske družbe v Mariboru.

Domači tkalci.

Dne 9. prosinca t. l. se je vršila pri sv. Jurju ob Ščavnici redka slovesnost. Ta dan je bil po rani maši v šolskih prostorih občni zbor kmet. podružnice. Pri tej priliki je načelstvo „Zveze kmet. podružnic Ljutomerskih“ na slovesen način izročilo nagrade vsem tkalcem v okraju kot priznanje za pridno delo v tej

gospodarski panogi oziroma domači industriji. Pözdravni govor je imel načelnik podružnice g. Breznik; slavnostni govor g. načelnik Zveze kmet. podružnic Jakob Nemeč; gospodarski govor še g. nadučitelj Ludvig Ivajnsič. Nato so se razdelile nagrade in sicer oziraje se na koristi vsakega posameznega tkalca kakor tudi na to, ali že učj oziroma hoče učiti vajenca za ta poklic. Dobili so: g. Fr. Deučer, Bučecovci 80 K, g. Fr. Kosi, Logarovci 80 K, g. Fr. Poštrak, Mala Nedelja 80 K, g. Stefan Peršak, Galušak 80 K, g. Martin Kleinošek, Grabonoš, 100 K, g. J. Kleinošek, Cogetinci 80 K, g. Martin Zorko Andrenski vrh 50 K. Skupaj 550 K. Večja vsota je določena za podpore vajencem. Namen nagrade je, povzdigniti domačo industrijo za napravo platna in obleke. S tem se, da poglobiti na eni strani veselje do tega za naš kmečki stan tako važnega poklica, na drugi strani pa, prepričati ljudi, kake važnosti je za nas v tem težkem času lanena domača industrija in kako je potrebna samopomoč. Po tej poti bi s trdno voljo prišli do vsestranskega napredka in končno do res prepotrebne predilnice in tkalnice. Občni zbor podružnice je bil dobro obiskanje. Podružnica je imela v pretečenem letu 462.893 K 94 v prometa. Delala je v zvezi z gosp. zadrugo „Zveze kmet. podr. v Radencih“. Naročilo se je pri tej priliki razno semenje, žveplo, orodje itd. Želimo, da bi se podružnica čimdalje bolj dvigala in tako mogla na ta način voditi svoje člane k pravemu gospodarskemu napredku.

20 dinarski bankovci. Ker se je pojavilo v prometu več različnih falzifikatov 20 dinarske (80 kronske) novčanice (tzv. orači), je odredila „Narodna banka“ v sporazumu s ministrstvom za trgovino in industrijo, da začne takoj z izmenjavo teh novčanic. Izmenjava se vrši pri podružnicah „Narodne banke“ (Maribor, Ljubljana) samo do vstetega 28. februarja t. l., pri osrednji banki pa do 30. aprila t. l. S 1. majem t. l. izgube omenjene novčanice vsako veljavo. Na vest o falzifikatih in izmenjavi je nastala v večjih mestih, zlasti v Ljubljani, pravcata revolucija. Velike ljudske množice so navalile na podružnico Narodne banke in se nastavljale v dolgo vrsto. V mestu je nastala splošna zbežanost. Vsi so drli k banki, da se rešijo „oračev“. Zamenjava je pokazala, da je bilo ljudsko vznemirjenje le deloma upravičeno. Ponarejeni bankovci so razmeroma jako redki. Spoznati jih je težko, ker so razlike za nevešče oko prav neznatne. Čas je že, da nehajo te komedije z denarjem. Če primerjamo naše novčanice z inozemskimi, spoznamo, da imajo redkokej tako priprosto in površno tiskane bankovce, kakor so naši. Ni čuda če je toliko falzifikatov. Ljudstvo bi storilo prav, ako bi odvišni denar sproti nalagalo v naše denarne zavode. Na ta način bi se obvarovalo marsiktere škode in sitnosti. Varčen in razumen gospodar bo vlagal ves denar v hranilnico!

Železnica Murska Sobota—Ormož. Ministrstvo za promet je dovolilo, da se prične trasiranje železniške proge Murska Sobota—Ljutomer—Veličane—Ormož. Sedež tehničnega urada za izvedbo teh del je v Ljutomeru. Trasiranje se prične že spomladi.

Most čez Muro. Gradnja novega mostu čez Muro pri Veržeju napreduje. Zaposleni je preko 100 delavcev, večjidel Prekmurcev. Dovažajo se velike množine lesa iz prekmurskih gozdov. Most bo lesen. Za zvezo z okrajnimi cestami se zgrade na obeh bregovih Mure nove ceste. Težkoče dela dobava cementa. Upati je, da bo nov most že septembra t. l. otvorjen.

Promet z Madžarsko. S 1. februarjem se obnovi železniški promet Pragersko—Budimpešta. Na tej progji bo vozil vsak dan v obeh smereh osebni vlak. Vse blago, ki ga Madžarska dovažala ali izvažala v Trst in Reko, bo šlo začasno samo preko Pragerskega.

Pogajanja za odpravo sekvestrov, ki so se pričela v Beogradu 23. t. m., se nadaljujejo šele 6. februarja. Na dosedanjih sejah so izdelali samo program za pogajanje. Nemci upajo, da bodo dosegli izpolnitev vseh svojih zahtev.

Pred gospodarsko-trgov. pogodbo z Italijo. V kratkem se prično gospodarsko-trgovinska pogajanja z Italijo. Ta pogodba bo velikanske važnosti za vse naše gospodarstvo. Prizadete bodo cele pokrajine in razni ljudski sloji. Posebno še moramo paziti na interese naše vinoroje. Nedogledne važnosti bodo točke glede prometa s pristanišči v sedanji Italiji (Trst). Zato je treba, da zastopajo našo državo res le najboljše moči, dalekovidni gospodarski strokovnjaki. Načela te pogodbe bodo služila v podlago tudi pri pogajanjih z ostalimi državami.

Umetno gnojilo, čilski soliter, pošlje brezplačno delegacija proizvajalcev čilskega solitra za kraljestvo SHS v primernih množinah kmetovalcem Slovenije, ki hočejo poizkusiti učinek tega, od početka svetovne vojne manjkaočega nam dušičnatega gnojila. To gnojilo se razpošilja za poizkusno gnojenje ozimnega in jarega žita, koruze za zrnje in koruze za zeleno krmu. Kdor se za to zanima naj vpošlje svoj naslov in navede za gnojenje katerih rastlin žele prejeti čilski soliter. Vsak interesent bo na to dobil natančno navodilo. Čilski soliter se razpošilja zastoj in poštnine prosto, vendar pa je prejemnik zavezan delegaciji podrobno poročati o uspehih poizkusnega gnojenja. Prijave sprejem do 15. febr. t. l. dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana, Miklošičeva c. 8.

Doma in na tujem.

V Beogradu imajo te dni velike slovesnosti. Francoska vlada je odlikovala mesto Beograd s križcem francoske častne legije. Francozi so hoteli pokazati, da cene srbske žrtve za skupne cilje. Odlikovanje se izroči z velikim pompom in mogočnimi paradami. Ta način proslave je demokratičnemu duhu tuj. Pri nas se potroši preveč časa in denarja za razne parade. Postavimo spomenike živim t. j. zidajmo bolnice, zavetišča in učilišča za pohabljenice, vdove in sirote!

* * *

V zasedenem ozemlju obhajajo 6. februarja velik praznik (glej naš članek „Jadranski dan“). Italijanska vlada želi, da ostane vsakemu v spominu dan, ko je prišla slovenska zemlja pod Italijo. Zato bo vsa dežela v zastavah. Italijani imajo res dovolj vzrokov, da so na dan 6. februarja vesele volje. Njihove žrtve v svetovni vojni so poplačane stoterno. Za eno laško okostje — več živih slovanskih duš! Morje, mesta, vasi, zemlja in visoke gore ne meji so samo za nameček! Kaj bodo rekli 6. februarja oni, ki so morali stopiti v jarem? Ali to ni važno. Važnejše je, kaj porečemo mi, ki smo vsled njihovih žrtev svobodni?!

* * *

Cesarjevič Rudolf živi! Tako so govorili nekoč tudi med nami. Še v vojnem času sem slišal, da je hodil po mojem rojstnem kraju „skrivnostno“ berač, ki se je izdajal za Rudolfa. Če bi se ta Rudolf prikazal iz svojega skrivališča, bi mu to malo pomagalo. Delal bi ekscesarju Karlu neprijetno in zelo

drago družbo. A Rudolf je že davno mrtev. 30. jan. t. l. je preteklo 32 let, kar so ga položili v grob. Takrat je umrl vsled „ponesrečenja na lovu“. Celih 32 let je bilo treba, da je svet izvedel čisto resnico. Rudolf se ni ponesrečil na lovu, ampak je storil skupno smrt s svojo ljubico baronico Marijo Večera. Nedavno je njena mati objavila poslovilna pisma, ki jih je pisala pred smrtjo. Rudolf je bil poročen, a to ga ni motilo, da ne bi ljubimka z drugimi. To sicer ni bilo nič nenavadnega (vsaj pri Habsburgovcih), a cesarski dvor je smatral za sramoto, da je cesarjevič umrl skupno z navadno — baronico. Zato so se ti „pravičniki“ poslužili laži in laž je živela v ljudskih očeh vse do zadnjega časa. Videfi je, da je bil Rudolf kljub svojemu zunanemu siju vendarle — navaden človek in sicer prav šibek človek. Milijoni in milijoni ljudi pa tega niso mogli verjeti.

* * *

Pustni čas je in to pomeni, da moraš na plesno veselico. Če ne greš, nisi pošten član današnje družbe, t. j. uglajen Evropejec. Ako si v Jugoslaviji, prideš v dvom glede patriotizma, ker se tam pleše v narodne in človekoljubne namene. Cmerav človek me je davi pozval k sebi in mi rekel tiho, da ne bi vzbudil javnega pohujšanja: V Ljubljani imajo na pustno nedeljo umetniško noč. Samo priprave stanejo čez 100.000 K. Prištetj k temu ogromne zneske, ki jih bodo razsipovali za zabavo v tej kratki noči. Seveda, če prosi Narodna galerija za bornih 30 K letnih prispevkov, nabere nekaj čez 1000 K. Kajpa, v Ljubljani so silno kulturni... imajo smisel za kulturne slaščice...

* * *

S. Gregorčič je spesnil pesem „V pepelnici noči“. Nekoč so jo prednašali na rodoljubnih prireditvah. Poznate tisto sliko: v svetišče prihajajo bogati, lepi, veseli, in vsi so zaznamovani s smrtjo. Siromašni proletarski narod čaka zunaj. In ko napolni svetišče, da se pepeli, ga pesnik zaznamuje z življenjem in vstajenjem. 6. februarja je tedaj praznik aneksije, 8. t. m. pust. Potrpi, slovensko ljudstvo, da tvoji s smrtjo zaznamovani politiki in že na pol mrtvi izobraženci izpraznijo svetišče. Šele potem prineseš ti samo svojim rojakom — dan vstajenja...

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagaju prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poština posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 326, Hrvatska.* Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl 326. Wien I., Nibelungengasse 2. A.

Listnica uredništva.

Društvo jug. pošt. uslužb. Prejel prepozno za 1. februar. — Apače. Došlo ob sklepu lista. Prihodnjič.

Šmarnico lepo belo, korenato, ima na prodaj na drobno in na debelo po zelo nizki ceni **Franc Štuhec, Terbegovci,** pošta Sv. Jurij ob Ščavnici.

Deske raznih debelosti, 3-80 m in 4 m dolge, late, tramiče, (Štافلne) roženice in tramovje, za mizarje, tesarje, stavbe in domačo rabo ima na zalogi **Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.**

Žimnica (madrac) iz prave žime, nova in **kuhinjska kredenca** se prodaja po nizki ceni. Vprašati Spodnji griz št. 6.

Ljubitelji lepih knjig! Segajte po knjigah, katere ima v svoji zalogi **knjigarna Panonija v Gornji Radgoni**

Novo dospelo!

Vsakovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke, platno, barchente, židane in vsakovrstne druge robe, cefirje, in sploh vso manufakturno blago kupiš vedno najbolj po ceni pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni.
Velika izbira! Dobra postrežba!

ZAHVALA.

Za vse dokaze blagodejnega sočutja ob smrti našega nepozabnega

ALOJZ STRADNER-ja
gostilničarja in hišnega posestnika,

zlasti pa za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji zemeljski poti, srčna hvala. Osebito se zahvaljujemo preč. duhovščini, prostov. gasilnemu društvu, govorniku za poslovilni govor, pevkam za nagrobno, Trgovskemu in obrtnemu društvu za krasne vence in za številno udeležbo vsem domačim, vsakemu posebej in vsem skupaj, tisočera hvala.

V Gornji Radgoni, dne 2. svečana 1921.

Žaljujoče rodbine Stradner-Treffner.

NA DEBELO!

CENIK

NA DROBNO!

prvovrstnih sočivnih, cvetličnih in gospodarskih semen kakor tudi sadnih drevesc in grmov

najboljše kakovosti in popolnoma čistih, je gotov in prosimo cenjeno občinstvo, da se blagovoli v slučaju potrebe s polnim zaupanjem obrniti na nas

Zadruga za proizvodnju semenja

Preradovičeva ul. 20 Zagreb Telefon števil. 17-74

TISKARNA PANONIJA

F. JEREBIČ IN TOVARIŠI KOMANDITNA DRUŽBA

GORNJA RADGONA

P. n. župnijskim, občinskim, državnim in zasebnim uradom, šolskim vodstvom, trgovcem, društvom vijudno naznanjamo, da imamo v zalogi veliko množino vsakovrstnih pisarniških in šolskih potrebščin, knjig znanstvene, nabožne in leposlovne vsebine, devocijonalij itd. kakor tudi, da prevzememo v tisk in vezavo vse, v omenjene stroke spadajoča dela kakor: lepake, letake, kuverte s firmo, pisemski papir itd. Prodaja na drobno in na debelo. Sezname in cene naših zalog vsikdar na razpolago

KNJIGOVEZNICA, KNJIGARNA, TRGOVINA S PAPIRJIEM IN PISARNISKIMI POTEBSČINAMI NA DROBNO IN DEBELO

Največja zaloga vrstnih strojev

kot slamoreznic, reporeznic, alfa-separatorjev, čistilnikov (trijerjev), vejalnih strojev, viteljnov (gepelnov), mlatilnic i. t. d. pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni

Najnižje cene!

Ogled zaloge prost!

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr.
z n. z.

Hranilne vloge sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštno-čekovnega urada v Ljubljani števil. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnih plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta števil. 14, zraven kolodvora.